

La frase del dia

“Ja vam dir fa dies que ni Rivera ni Casado sabien de dret... Ara també ho diu el Constitucional”

Gonzalo Boye, ADVOCAT DEFENSOR DE CARLES PUIGDEMONT

Tribuna

Juan-José López Burniol. Notari

El conflicte d'Ucraïna

La recent i aclaparadora victòria electoral de l'actor Volodímir Zelenski en les eleccions presidencials d'Ucraïna ha tornat a posar sobre la taula el conflicte que aquest país té plantejat amb Rússia. Tot ve de lluny. Rússia mai ha acceptat de bon cor la independència d'Ucraïna després de l'enfonsament de la Unió Soviètica. Per quina raó? Rússia vol el control estratègic d'Ucraïna. Per entendre aquesta pretensió –que Rússia portarà fins al final– s'ha de tenir present que el seu interès històric prioritari ha estat sempre garantir la seva seguretat. Els russos han sofert reiterades invasions: dels mogols, dels polonesos, dels suecs, dels francesos i dels alemanys; és lògic, per tant, que cerquin la seguretat. Això explica que l'emperadriu Caterina digués que “la millor manera de defensar les fronteres de Rússia és allunyar-les”; un objectiu que els dirigents russos han tingut clar des d'Ivan el Terrible. En aquest context, l'arreglament occidental al Caucas, la pèrdua de Polònia i les repúbliques bàltiques, i la independència d'Ucraïna han constituït un autèntic *casus belli*. Aquesta és l'última raó del conflicte a Ucraïna: Rússia no accepta que el seu perímetre mínim de seguretat s'acosti a les seves fronteres. I, per això mateix, Rússia sempre ha sostingut que la revolució de l'Euromaidan ha estat, de fet, un cop d'estat animat per la Unió Europea.

A AQUESTA PODEROSA RAÓ històrica s'hi ha d'afegir, per entendre la posició russa, que per Ucraïna passen totes les rutes d'accés de Rússia al mar Negre, al Mediterrani i a Europa central. És un passadís. I, així mateix, Ucraïna era un puntal de l'economia soviètica. Amb tan sols el 2,7% del territori de l'URSS, albergava el 18% de la seva població i produïa el 17% del seu PIB, tan sols per sota de la mateixa Rússia. En els últims anys de l'URSS, Ucraïna tenia el 60%

del carbó del país i gran part del titani (vital per la producció d'acer); i, per acabar, a la feracitat del seu terreny es devia més del 40% del valor de la producció agrícola soviètica.

LA GRAN IMPORTÀNCIA d'Ucraïna en la història soviètica es reflectia en la cúpula dirigent de la Unió. Nikita Khrushov i Leonid Bréjnev eren russos oriünds d'Ucraïna oriental, Konstantín

“Rússia no accepta que el seu perímetre mínim de seguretat s'acosti a les seves fronteres. I, per això mateix, sempre ha sostingut que la revolució de l'Euromaidan ha estat, de fet, un cop d'estat animat per la Unió Europea

Txernenko era fill de kulaks ucraïnesos deportats a Sibèria, mentre que Iuri Andrópov havia estat cap de la KGB a Ucraïna. Però aquests fets no comportaren cap consideració especial envers Ucraïna. Ans al contrari, a Ucraïna se la tractà com una colònia: s'explotaren els seus recursos naturals i es va mantenir el seu poble vigilat i sotmès a un programa repressiu semblant a un genocidi. No és estrany, doncs, que ressorgís un fort nacionalisme ucraïnès al compàs del debilitament del sistema comunista i de la fragmentació soviètica. Tant fou així que fins i tot no foren el nacionalistes, sinó els dirigents comunistes, els qui van prendre la iniciativa d'independitzar-se. El 16 de juliol de 1990 el Soviet ucraïnès va votar la sobirania d'Ucraïna.

UNA CONSEQÜÈNCIA CABDAL d'aquest procés fou la liquidació de tots els béns de propietat pública, seguint la pauta de privatitzacions vigent a l'Europa occidental a aquella època, però sense gaudir de les institucions i normatives que regulaven aquest procés a l'Europa atlàntica. El resultat de tot plegat va ser la privatització en forma de cleptocràcia que, en la seva versió més desvergonyida, va posar en mans d'un reduït nombre d'homes immensament rics una gran part de la riquesa del país. Aquest fet, que provocà una corrupció sistèmica, ha marcat fins ara mateix el destí d'Ucraïna i ha generat una part del conflicte que pateix. I, si s'afegeix a aquest fet la divisió històrica del país –que en la seva part occidental és més proeuropeu i en l'oriental, prorus– així com la permanent i renovada voluntat russa de controlar estratègicament Ucraïna, tindrem perfectament dibuixat el greu conflicte que assola al país. Que podrà fer Volodímir Zelenski en aquesta situació? Caldrà veure-ho. Fins ara tan sols ha recollit el vot de censura a tot l'establishment.

De set en set

Josep Maria Casasús

Ruyra als 80

L'escriptor gironí Joaquim Ruyra, a qui Tomàs Garcés qualificava de mestre de la prosa catalana, va complir 80 anys el 27 de setembre del 1938. Dimecres vinent, 15 de maig, farà 80 anys de la mort. Tot i que la guerra atuia els ànims, la Institució de les Lletres Catalanes va celebrar el 80è aniversari d'aquell autor de narracions magistrals. Li dedicaren una sessió al Palau Robert. Hi assistiren Carles Pi i Sunyer, conseller de Cultura, i alguns intel·lectuals. Ruyra es va vestir de jaqué, decisió coratjosa en una Catalunya amb escrúpols revolucionaris. La premsa no es va ocupar de l'acte, tret de *La Publicitat* i de *Meridià*. A *La Vanguardia* només va sortir una nota “municipal” que deia: “Regidors d'ERC proposen posar el nom de Ruyra a un carrer.” Vuit mesos després Ruyra moria a Barcelona, lluny del Blanes on tenia la casa pairal i de la Girona on havia viscut fins que va iniciar la carrera de dret. L'ocultació de la seva mort, sota el franquisme, va ser encara més punyent que la del 1938. *La Vanguardia* va publicar l'única notícia de la mort d'aquell escriptor exemplar: una modesta esquela, en castellà, és clar, pagada per la vídua i emplaçada en un racó de pàgina interior. Desolador. La dictadura esporgava qualsevol brot de catalanitat. Però cal preguntar-nos si Ruyra hauria rebut millor tracte en el cas de guanyar la guerra la República Espanyola presidida pel Juan Negrín, que va prohibir l'ús públic del català en instal·lar-se amb els seus ministres i funcionaris a la Barcelona prostrada.

Sísif

Jordi Soler

